

32847

Mustafa YENEROĞLU
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Ali YERLİKAYA tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 11.08.2025

Mustafa YENEROĞLU
İstanbul Milletvekili

Son günlerde kamuoyuna yansıyan ve basında yer alan haberlere göre, İstanbul Çatalca Geri Gönderme Merkezi'nde tutulan yabancı uyruklu bir kadının, Geri Gönderme Merkezi'nde gördüğü kötü muamele, baskı ve kötü yaşam şartlarından dolayı çarşafı kendine asarak yaşamına son verdiği; merkez personelinin yeterli ve zamanında müdahale yapmaması nedeniyle de hayatını kaybettiği iddia edilmektedir. İddialara göre hayatını kaybeden kadına ilişkin olayın gerçek nedenini gizlemek amacıyla, görgü tanıklarına kadının psikolojik sorunları olduğu yönünde zorla ifade tutanağı imzalatılmıştır. Ayrıca, aynı merkezde iki kişinin daha intihar teşebbüsünde bulunduğu; olayların ardından merkezin giriş-çıkışlarının kapatıldığı, telefon görüşmelerinin kısıtlandığı ileri sürülmektedir.

Öte yandan, Çatalca Geri Gönderme Merkezi'nde göçmen ve sığınmacıların sistematik biçimde kötü muameleye maruz bırakıldığı, kanser, Hepatit-C gibi ağır hastalıkları bulunan kişilerin hastaneye erişim haklarının keyfi biçimde sınırlandırıldığı, tarihi geçmiş gıda ürünlerinin verildiği, sağlıklı beslenme ve hijyen koşullarının sağlanmadığı yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır. Ayrıca merkezde geri gönderme evraklarını imzalamak için baskı yapıldığı, şiddet uygulandığı ve itiraz edenlerin yemek, yatak ve sabun gibi temel ihtiyaçlardan mahrum bırakılarak cezalandırıldığı belirtilmektedir. Geçtiğimiz aylarda ise Çatalca Geri Gönderme Merkezi'nde kalan kadınların kötü muamele ve yaşam koşullarını protesto etmesi üzerine çevik kuvvetin müdahalesiyle coplandığı ve işkence gördüğü iddia edilmiştir.

İddialara ilişkin İstanbul Valiliği tarafından yapılan açıklamada, bir kişinin yaşamını yitirdiği doğrulanmış; ancak diğer iddialar hakkında kamuoyunu tatmin edici bir açıklama yapılmamıştır.

Bu vahim iddialar, geri gönderme merkezlerinde tutulan kişilerin yaşam haklarının korunması, fiziksel ve psikolojik sağlıklarının sağlanması, barınma ve sağlık koşullarının insan onuruna yakışır şekilde temin edilmesi konularında ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. Bilindiği üzere, devletin gözetimi ve sorumluluğu altında bulunan kişilerin yaşam haklarının korunması, işkence ve kötü muamele yasağına maruz bırakılmamaları ulusal ve uluslararası hukukun bir gereğidir.

TBMM Halkla İlişkiler Binası

4. Kat, Oda: B 404 Bakanlıklar/Ankara

Tel.: +90 (312) 420 56 62- 63 Faks: +90 (312) 420 22 12

32847

Mustafa YENEROĞLU
İstanbul Milletvekili

Bu bağlamda;

1. Çatalca Geri Gönderme Merkezi'nde bir kadının intihar ederek yaşamını yitirdiği iddiası doğru mudur? Doğru ise, olayın nedeni, meydana geliş şekli, tarihi ve saati nedir?
2. İntihar olayına, iddia edildiği gibi personelin yetersiz veya gecikmeli müdahalesi söz konusu olmuş mudur? Bu konuda idari ve adli bir soruşturma başlatılmış mıdır?
3. İntihar olayının görgü tanıklarına, olayın gerçek nedenini gizlemek amacıyla zorla ifade tutanağı imzalatıldığı iddiası doğru mudur? Bu husus hakkında Bakanlığınızca bir araştırma/inceleme/soruşturma yapılmakta mıdır?
4. Aynı merkezde iki kişinin daha intihar girişiminde bulunduğu iddiası doğru mudur? Doğru ise, bu kişilerin sağlık durumları nasıldır?
5. Çatalca Geri Gönderme Merkezi'nde, son beş yıl içinde kaç intihar ve intihar teşebbüsü yaşanmıştır? Bu olayların nedenleri, sonuçları ve soruşturmaların akıbeti hakkında Bakanlığınızda hangi veriler bulunmaktadır?
6. Geri gönderme merkezlerinde yaşanan intihar ve kötü muamele iddialarının bağımsız ve şeffaf bir biçimde soruşturulması için hangi adımlar atılmaktadır?
7. İntihar vakalarının tekrarının önlenmesi için, Çatalca Geri Gönderme Merkezi başta olmak üzere tüm geri gönderme merkezlerinde ne gibi önleyici tedbirler alınacaktır?
8. Geri gönderme merkezlerindeki kötü muamele, baskı, şiddet ve işkence iddiaları hakkında hangi somut önlemler alınmıştır?
9. 2020-2025 yılları arasında Çatalca Geri Gönderme Merkezi başta olmak üzere tüm geri gönderme merkezlerinde görev yapan personel hakkında kötü muamele, baskı, şiddet ve işkence iddiaları nedeniyle kaç adli ve idari soruşturma açılmıştır? Bu soruşturmaların kaç sonuçlanmış, kaç disiplin cezası veya yargı kararı ile neticelenmiştir?
10. Kanser, Hepatit-C gibi ağır hastalıkları bulunan kişilerin hastaneye sevklerinin keyfi olarak engellendiği iddiası doğru mudur? Geri gönderme merkezlerinde sağlık hizmetlerine erişim nasıl sağlanmaktadır? Merkezlerde psikolog, sosyal hizmet uzmanı ve tercüman kadroları düzenli olarak istihdam edilmekte midir?
11. Geri gönderme merkezlerinde tutulan kişilerin yaşam, sağlık ve insan onuruna yakışır koşullarda barınma haklarının temini, sağlıklı gıdaya erişimlerinin sağlanması ve hijyen standartlarının ulusal ve uluslararası standartlara uyumunu sağlamak amacıyla hangi denetim ve izleme mekanizmaları işletilmektedir?

TBMM Halkla İlişkiler Binası

4. Kat, Oda: B 404 Bakanlıklar/Ankara

Tel.: +90 (312) 420 56 62- 63 Faks: +90 (312) 420 22 12